

Program

Etikk og kommunikasjon med den alvorlig syke pasient

Dato 08-11.06.2026 | **Sted** St. Olavs hospital, Bevegelsessenteret, BS31

Dag 1 – Mandag 8. juni, 2026

Tidspunkt	Tema	Underviser
10.00-10.10	Velkommen/Info om kursstruktur, læringsmål og kursprøve	Kursleder Erik T. Løhre
10.15-10.40	Onkologi og behovet for kommunikasjonsferdigheter – nåtid og fremtidsperspektiv	Morten Thronæs
10.50-11.30	Medisinsk etikk/Nye behandlinger innen onkologien - hva skal man informere om? - hvem skal ha - og hvilke preparat? - og hvem skal betale? - har KEK en rolle?	Berge Solberg
11.40-12.10	Risiko i medisinen - risiko for kreftsykdom - risiko for overbehandling - absolutte og relative risikoer	Terje Halvorsen
12.25-13.00	Kommunikasjonsutfordringer i forskjellige sykdomsfaser - ved kreftdiagnose - når «fri for kreft» - om senskader - ved tilbakefall - integrert onkologisk og palliativ oppfølging - tidlig palliativ fase - sen palliativ fase Helhetlig informasjon vs. informasjonsoverload. Porsjonering av info vs. underkommunisering	Hanne Tøndel og Morten Thronæs
13.00-14.00	Lunsj	
14.00-14.30	Dødshjelp og livshjelp - egenbestemt livsavslutning - helsevesenets rolle - internasjonal situasjon og nasjonale trender	Gitte Hansen Koksvik

Tidspunkt	Tema	Underviser
14.45-17.00	Gruppediskusjoner om gjennomgåtte tema med korte gjennomganger i plenum	Morten Thronæs og Hanne Tøndel

Dag 2 – Tirsdag 9. juni, 2026

Tidspunkt	Tema	Underviser
09.00-09.15	Dagsstruktur (forelesninger på formiddag, praktiske øvelser på ettermiddag)	Elisabeth Brenne
09.15-09.45	Kommunikasjonsteknikker - inkl praktiske råd og strategier - krisehåndtering	Elisabeth Brenne
10.00-10.30	Plenumsdiskusjon: - teknikker man har brukt - strategier som kan fungere - strategier med liten suksess - diskusjon om praktiske kommunikasjonsøvelser (med tre scenarioer): i. stor mulighet for å bli frisk ii. livsforlengende behandling iii. tumorrettet behandling nytteløst Spesifikk trening på vanskelige deler av kommunikasjonsprosessen. Med innspill fra kursdeltakerne	Elisabeth Brenne
10.45-11.20	Pasientmedvirkning og samvalg i onkologien - Pasientens autonomi - Pasientens rett til å delta i beslutningsprosessen - Pårørendes rolle og behov for oppfølging Interaktivt med kursdeltakerne	Elisabeth Brenne
11.30-11.50	Kommunikasjonsstrategier når man møter negative responser	Hanne Tøndel
12.00-12.30	- Kulturforståelse - Kommunikasjonsutfordringer i møte med pasienter med annen kulturell bakgrunn enn behandler	Ingebrigt Røen og Dilek Guven Akdeve
12.30-13.30	Lunsj	
13.30-15.00	Praktiske øvelse med skuespillere. Hver LIS har 30 min til disposisjon	Erik T. Løhre, Elisabeth Brenne, Morten Thronæs, Tora S. Solheim Rotasjon av skuespillere

Tidspunkt	Tema	Underviser
15.30-17.00	Praktiske øvelse med skuespillere. Hver LIS har 30 min til disposisjon	Erik T. Løhre, Elisabeth Brenne, Morten Thronæs, Tora S. Solheim

Dag 3 – Onsdag 10. juni, 2026

Tidspunkt	Tema	Underviser
09.00-09.15	Dagsstruktur – beslutningsprosesser ved begrenning av livsforlengende behandling	Tora S. Solheim
09.15-09.45	Avslutning av tumorrettet behandling – hvordan formidle budskapet og samtidig bevare håp?	Tora S. Solheim
10.00-10.25	Intensivbehandling for onkologiske pasienter - Respirator - Sirkulasjonsstøtte Hvem skal ha og hvem skal ikke ha? Hvor intensiv skal behandlingen være?	Pål Klepstad
10.40-11.05	HLR status - Hvordan forholder vi oss til og praktiserer bruken av dette begrepet? - Kan pasienter med HLR neg status likevel ha nytte av intensiv behandling?	Pål Klepstad
11.20-11.45	Antibiotika, ernæring og væskebehandling i palliativ fase	Erik T. Løhre
12.00-12.30	Den kognitivt svekkede pasient og pårørendes rolle - Hvem tar beslutninger på vegne av pasienten?	Kan Andre Klaussen
12.30-13.30	Lunsj	
13.30-15.00	Gruppediskusjoner om intensivbehandling og HLR status begrepet. Med korte gjennomganger i plenum	Erik T. Løhre, Tora S. Solheim
15.30-17.00	Gruppediskusjoner om støttebehandling i palliativ fase og problemstillinger ved kognitiv svekkelse. Med korte gjennomganger i plenum.	Erik T. Løhre, Tora S. Solheim

Dag 4 – Torsdag 11. juni, 2026

Tidspunkt	Tema	Underviser
09.00-09.15	Dagsstruktur - Hvordan stå i det og støtte hverandre? - Kursprøve - Evaluering	Hanne Tøndel
09.15-09.45	Mestringsstrategier for behandlere som møter pasienter i livskriser	Ingebrigt Røen
10.00-10.30	Plenumsdiskusjon om mestringsstrategier	Hanne Tøndel og Ragnhild Habberstad
10.45-11.15	Strategier for kollegial ivaretagelse - Hvordan gjør vi hverandre tryggere og dyktigere? - Hvordan håndtere feil	Hanne Tøndel
11.30-12.00	Plenumsdiskusjon om kollegial ivaretagelse	Hanne Tøndel og Ragnhild Habberstad
12.00-13.00	Lunsj	
13.00-14.00	Kursprøve	
14.15-15.00	Kursevaluering	Erik T. Løhre, Elisabeth Brenne, Hanne Tøndel, Tora S. Solheim